

Forhåbentlig får man brug for et hjælpemiddel

Det perfekte hjælpemiddel ligner ikke et hjælpemiddel og sygeliggør dig ikke.

Definitionen kommer fra industriel designer mDD Annette Krath Poulsen som, med egne ord, er blevet fagidiot inden for hjælpemiddelområdet. Hendes interesse startede i 1998. Og hun er blevet hængende.

"Jeg opdagede, hvilket slaraffenland hjælpemiddelområdet er for en designer. Jeg kunne kigge på hvert et produkt og vide, at jeg kunne gøre det bedre. Alt var virkelig, virkelig grimt, og funktionerne kunne også forbedres – og det er jo det fede. Så det har virkelig fanget mig. Dertil er der megen positiv respons på mit arbejde," siger Annette Krath Poulsen.

De første projekter

Efter afgang fra Kunstakademiets Arkitektskole arbejdede Annette Krath Poulsen tre år på en radiatorfabrik, hvor det sidste projekt, hun var involveret i, var en radiator til engelske plejehjem og børneinstitutioner – derfor var det vigtigt, at man ikke kunne brænde, slå eller ridse sig på den.

Udviklingen af radiatoren krævede en masse research og gjorde blandt andet, at Annette Krath Poulsen fik det næste job som industriel designer i et EU-projekt i Vestsjællands Amt. Her skulle hun sammen med en mer-

konom indsamle idéer og problemstillinger i sundhedssektoren for at undersøge, om det var muligt at udvikle nogle bæredygtige projekter til forskellige institutioner og hjemmeplejen, som vestsjællandske virksomheder kunne producere.

"Der fik jeg den første berøring og erfaring med at tale med brugerne og høre, hvilke problemer de oplever i deres dagligdag. Jeg fik gennem det projekt opbygget nogle systematikker omkring idéerne, hvordan man undersøger, om en idé er bæredygtig i virkeligheden, hvad der er på markedet, eksportmuligheder og ikke mindst, hvilke tekniske krav der stilles i forskellige lande og i de danske kommuner," fortæller Annette Krath Poulsen, som med sin samarbejdspartner i det vestsjællandske projekt senere blev købt af virksomheden Zealand Care. Her fortsatte arbejdet med hjælpemiddelområdet, og i 2000 havde Annette Krath Poulsen så megen viden og ballast, at hun startede sin egen virksomhed, AKP Design.

Mange interesser skal passe sammen

Der er en ordentlig håndfuld aktører, interessenter og brugere, når et hjælpemiddel skal udvikles og produceres for en kommune. Ofte har disse også forskellige og modsatte krav til produktet.

Industriel designer mDD Annette Krath Poulsen er bidt af at designe aldersbetingede hjælpemidler, og hun har foreløbig 12 års indsamlet viden som ballast.

Der er indkøberne, der tænker på prisen – og det er meget ofte dem, der stiller betingelserne for det, kommunerne ønsker at investere i. Pris er en meget vigtig faktor, hvorfor hjælpemidlerne også bliver fremstillet uden for Europa.

Der er terapeuterne, som vejleder borgeren om produkt contra behov. De lægger ofte vægt på kvalitet og æstetik. Der er det tekniske personale, der skal skille og samle hjælpemidlerne. Kommunerne genanvender produkterne, så de skal have en lang holdbarhed.

Der er hjælpepersonalet, som har med borgeren at gøre og derfor har brug for at hjælpemidlet er let at håndtere. Der er chaufførerne, som bringer og henter hjælpemidlerne til borgeren – op og ned ad trapper – så der skal tages hensyn til deres arbejdsmiljø også.

Endelig er der naturligvis borgeren, altså slutbrugeren, og dennes pårørende.

Ønskes: standardiserede krav

Arbejdsprocessen er en kombination af iagttagelser og deciderede spørgsmål hos de forskellige aktører, og slutbrugeren er med i processen så meget som muligt lige til afprøvning af prototypen.

"Der er sådan set ikke så meget hokuspokus i det. Det er bare en meget langsommelig proces, fordi man skal

have så mange grupper indover. Vi samler al information op i den endelige kravspecifikation på produktet, og der har kommunernes krav stor betydning – nogle krav som i øvrigt skifter fra kommune til kommune. Hjælpemidlet skal passes til så mange kommuner som muligt, ellers skyder vi både os selv og producenten i foden," siger Annette Krath Poulsen og understreger, hvor stor en hæmsko det kan være, at kommunernes krav er så forskelligartede.

"Man skulle simpelthen på amts- eller statsniveau sætte nogle fælles standarder for hjælpemidlerne til aldersbetingede skavanker. For det er jo fuldstændig ligegyldigt, om du bor i Hjørring eller Næstved, hvis du skal have en rollator. De krav, der er nu, er ikke betinget i ergonomi, anatomi eller funktion. De er kun til besvær og betyder, at man skal lempe og lirke, for at få produktet presset gennem skabelonen. Og det gør også, at det er meget vanskeligt at få nye idéer til produkter på markedet," siger Annette Krath Poulsen, som dog ikke mener, at det er ond vilje fra kommunernes side.

"De har simpelthen bare ikke tid til at sætte sig ind i området. En kommune på et tidspunkt haft en ok kørestol, og så er kravene vokset ud af den. Kommunerne har også tradition for at tage vare på egne problemer, altså sørge for, at borgerne får de hjælpemidler, de har brug for. Samtidig er hjælpemiddelområdet vokset de senere år, hvilket gør det hele mere uoverskueligt for kommu-

Trust Badebænk/badestol er til brug for ældre mennesker i badet. Producent: ProMovec A/S. Design: AKP Design i samarbejde med Zealand Care A/S og ProMovec A/S

Vision Kærestol er en basis aflastningskærestol. Producent: ProMovec A/S. Design: AKP Design i samarbejde med Zealand Care A/S og ProMovec A/S

nerne – og der er ingen ovenfra, der har sagt "cut, nu skal vi have standardiserede regler", siger Annette Krath Poulsen.

Der sker noget nu

De første mange år Annette Krath Poulsen arbejdede med hjælpemiddelområdet, har der været rigtig god plads. Ikke mange andre designere har åndet hende i nakken.

"En årsag kan være den innovationsbarriere, der ligger i de kommunale krav, som kan dræbe al nytænkning. Du skal have en pengestærk producent i ryggen for at køre noget nyt og anderledes igennem. En anden barriere kan være, at området kræver enormt megen viden, som du skal have på plads, ellers laver du noget, som ikke kan bruges," mener Annette Krath Poulsen, som dog kan mærke, at der er ved at ske noget derude nu i forhold til hjælpemiddelområdet. Den generation, der er ved at blive ældre, vil ikke lade sig nøje med andenrangs-produkter.

Nogle producenter har, på deres hjemmeside, etableret butikker for private kunder, der ønsker at fravælge de kommunale produkter. En tendens, Annette Krath Poulsen tror, vil brede sig.

Skolerne har fået øjnene op for de muligheder, der ligger på hjælpemiddelområdet, og flere og flere studerende ringer til hende med deres afgangsprojekter. Ligesom hun

hjælper Teknologisk Innovation med at vurdere bæredygtigheden i nye idéer og opfindelser.

"Og jeg er i den heldige situation, at mine kunder er så loyale, at de også henvender sig til mig, når de bliver præsenteret for nye produkter. Det er dybt tilfredsstillende at have samlet så meget viden, og ikke mindst, at jeg kan komme af med den igen på flere måder. Jeg vil vældig gerne være den, der på konsulentbasis bliver taget med på råd i mange forskellige sammenhænge, og jeg mærker nu, at markedet også er parat til at høre på mig. Derfor betragtede jeg også det, at jeg fik Prisen for Årets Hjælpemiddel 2006 som en stor anerkendelse af den viden, jeg har samlet gennem de seneste år."

Der er noget med badeværelser

Det kan ikke undgå at præge en selv, når man arbejder med aldersbetingede hjælpemidler, og Annette Krath Poulsen er allerede nu i en alder af 40 år meget bevidst om sin egen alderdom.

"Jeg er blevet langsynet og må som mange andre bruge briller, og jeg skal ikke hoppe så meget til aerobic, før jeg får ondt i knæene.....Jo, jeg tænker meget på det, men det betyder så også, at jeg er forberedt på de skavanker, der melder sig, og de hylér mig derfor ikke ud af den. Jeg mener, man må da håbe, at man får brug for et hjælpe-

iddel – og det er der meget få, der ikke gør, når de bliver ældre – ellers er alternativet sådan set, at du er død..... I mine designs tænker jeg også meget på, hvad jeg selv ville have lyst til at have i mit hjem, selv om det naturligvis ikke er min individuelle smag, der er den styrende i arbejdet." Jeg har noget med badeværelser. For mig er det hjemmets mest private rum, og jeg skal ikke nyde noget af, at nogen kommer og børster tænder på mig eller det, der er "værrer". Derfor er det min drøm at udvikle og designe et badeværelse med en masse intelligens i – og ikke noget med en masse skinner, der kører op og ned," siger Annette Krath Poulsen, der lige nu er ved at udvikle et såkaldt vaske / tørre toilet til plejesektoren, som er første etape i det intelligente badeværelse. Hvis fru Jensen bliver så dårlig, at hun ikke selv kan gå på toilettet, så hjælper hoj med at hjælpe hende over på vaske tørre toilettet, så klarer det resten – spuler og tørrer agetfer med varm luft.

"Og ja, det er da grænseoverskridende, og hvordan ville jeg selv have det med sådan et toilet, hvis jeg engang kom i den situation? Hvad ville jeg vælge? At en eller anden, måske et fremmed menneske skulle tørre mig bagi, eller om jeg selv kunne klare det ved at trykke på en knap? Så er valget måske alligevel ikke så stort."

Nu skal der sættes

Annette Krath Poulsen har stillet sin pension på højkant for at projekt vaske / tørre toilet kan blive gjort til virkelighed. Det er den første opgave, hun har stillet sig selv, og hun skal nu ud og banke på døre i Europa. Hvis det ikke giver det ønskede resultat, er der Japan, hvor hun har en god kontakt.

"Japanerne har en stor industri inden for hjælpemidler, da de i mange år har haft den problematik, der nu er ved at komme til os – mange gamle og få unge. Og så har jeg også lejet min egen stand på Scandinavia Rehab i maj 2007, hvor både toilettet og andre produkter bliver præsenteret. Det kommer til at koste en formue, men jeg føler, at jeg skal sætse nu, ellers vil jeg ligge og rotere i min grav. Tiden er moden til at brænde de produkter af, jeg har liggende i skuffen."

